

Det er de Bemærkninger, jeg kunde ønske at gjøre med Hensyn til de enkelte foreliggende Endringsforslag.

Sauerslev: Det er ikke uden en vis Benævnethed, jeg tager Ordet i Anledning af de Forhandlinger, som bleve førte igaar om Lovforslaget, og som ere fortsatte idag af den ærede Justitsminister med en juridisk Myndighed, som vel kan siges at overgaa almindelig Lægmandsforstand. Jeg tror imidlertid, at de Theorier, her ere fremsatte, ikke ere fuldstændig paa deres Plads, idet jeg mener, at det foreliggende Spørgsmaal er af en mere praktisk end theoretisk Betydning. Jeg anser Forligsinstitutionen for at være, om ikke just et afsluttet Hele for sig i vor Retsordning, saa dog en Institution, der har en særegen Betydning, forskjellig fra den øvrige Retsordning derved, at Sagerne der kunne finde deres Afgjørelse med samme Retsvirkning, som om der var en Højesteretsdom derfor. Naar den ærede Ordfører i sine Betragtninger har villet sammenblende Forhandlingen ved Forligsmæglingen med Forhandlingen under den øvrige Rettergang, saa tror jeg dog, at der bør skelnes mellem disse Procedurer. Skal Forligsinstitutionens Diemed overhovedet naas, kan jeg ikke se rettere, end at det vil være overmaade hindrende for den jævne og fortrolige Samtale og Forhandling, der skal finde Sted mellem Parterne under Forligsmæglingen, naar Sagførere og overhovedet Jurister skulle have Adgang til at møde for dem. De Mænd, der ere satte til at være Forligsmæglere ere jo som oftest ikke Jurister, ligesaa lidt som de Parter, der ved deres Hjælp søge Forlig opnaaet. Jeg betragter Forligsinstitutionen med megen Kjærlighed, jeg kan ikke se eller skjønne rettere, end at det Formaal, som er sat for denne Institutions Virksomhed, er saa skjönt, at den, som der her er blevet udtalt ved Sagens første Behandling, er en Pryd for Hele vor Retsordning. Ser man hen til Følgerne af de Sager, der finde deres Afgjørelse ved Rettens Hjælp, viser det sig, at Uvillie, Fjendskab og Bitterhed som oftest komme tilstede mellem de Mænd, hvis Trætte bliver afgjort paa denne Maade, hvorimod de Sager, der have faaet deres Afgjørelse ved Forlig, som oftest dermed ere forladte og forglemte for steds. Fra et rent menneskeligt og moralsk Standpunkt er der saaledes opnaaet overmaade Meget ved Forligs Indgaaelse, og betragter man Sagen fra et kristeligt Standpunkt, mener jeg ligeledes, at det maa siges at være overmaade skjönt, naar der opnaas Forlig, idet det jo hedder, at vi skulle forlige os med vor Modstander, medens vi ere paa Veien. Betragte vi endelig Spørgsmaalet fra et rent pefuniært Standpunkt, kan jeg heller ikke se rettere, end at Sagers Afgjørelse ved Forlig i det Hele overmaade meget er i Parternes Interesse, idet de smaa Udgifter, der forvoldes derved, ikke have

nogen Betydning selv for den mindre Bemidlede, og det er visnøst en stor Sandhed, der ligger i det Ordsprog, at et magert Forlig er bedre end en fed Proces; i alt Fald vil jeg vedkjende mig den Sætning for den Kredses Vedkommende, som jeg har den Ære at repræsentere. Skulde Sagførerne, som her er foreslaaet, naae at faae Adgang til Forligsmæglingen, vilde efter min Formening i en meget væsentlig Grad de Betingelser være fjærnede, som skulde kunne bidrage til Forligs Opnaaelse. I alt Fald staar det saaledes for mig, og jeg antager, at det staar lige saa for mange ærede Medlemmer, at de Forhandlinger, her have fundet Sted, allerede have givet os Formag paa, hvor smaa vi ere med Hensyn til at forsvare vor Sag overfor Jurister, som ere kjendte med Lovkyndighedens mange Enkeltheder, og som meget let kunne forhindre en Lægmand fra at udtale sig saa aabent, som det er nødvendigt, for at Forligsmægleren kan faae Klarhed over Sagen og mæggle paa en Maade, som kan have et Forlig til Følge. Jeg kan ifølge denne Betragtning paa ingen Maade billige, at der gives Sagførere Adgang til at overvære Forligsmøder eller til at møde for Parterne ved Forlig, og jeg maa meget fraraade, at § 6 vedtages saavel saaledes, som den nu er affattet, som efter Flertallets Endringsforslag. Til § 5 skal jeg tillade mig at bemærke, at, naar der, som vi nylig hørte af den ærede Justitsminister, tales om de Farer, som en Udsættelse af Sagen kan have til Følge, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke se disse store Farer, og jeg kan ikke dele den Betragtning, at Forligsmæglerne nogeninde ville benytte sig af den Myndighed, som de nu have, naar de ikke have gode Grunde derfor eller Haab om, at det saavel vil være i Parternes Interesse som til Sagens Oplysning i det Hele. Jeg holder mig forvisset om, at Forligsmæglerne ikke ville benytte sig af denne Ret, med mindre de have den bedste Grund til at tro, at det er i Sagens Interesse, og jeg maa derfor anbefale at udstemme denne Paragraph af Lovforslaget. Forøvrigt skal jeg tillade mig at henholde mig til den Del af Betænkningen, der er afgiven af Mindretallet, som ogsaa til, hvad der blev udtalt af den ærede 2den Landsthingsmand for 10de Kreds (Selsken), og til Dels ogsaa til, hvad der blev udtalt af den ærede 2den Landsthingsmand for 11te Kreds (Rier).

S. Pedersen: Hvor enig jeg end kan være i mange af de almindelige Betragtninger, som bleve udtalte af den ærede sidste Læser angaaende det for Lægmandsforstand Uheldige i at give Sagførere Adgang til at møde for Forligskommissionen, saa lidet er jeg enig med ham i, hvad han udtalte til Slutningen om § 5, navnlig hans Overbevisning om, at Forligskommissionen ikke vilde benytte den Udsættelsesret, som Para-